

Til kommunene i region Troms- innspill angående Plan for ferdelsårer

Forum for natur og friluftsliv Troms er kjent med at Troms og Finnmark fylkeskommune har sendt ut en invitasjon til fylkets kommuner angående deltakelse i prosjektet «Plan for friluftslivets ferdelsårer», og vi vil gjerne støtte opp om budskapet i denne invitasjonen som deltaker i prosjektgruppa (se vedlegg 1 og 2).

Om FNF Troms og bakgrunn for vårt engasjement i ferdelsårene

[Forum for natur og friluftsliv Troms](#) er et samarbeidsnettverk bestående av 13 ulike natur- og friluftslivorganisasjoner og vi har en ansatt fylkeskoordinator i 100 prosent stilling. Vi jobber med natur og friluftslivsinteresser som er felles for våre tilsluttende organisasjoner. Vi har satt stor pris på å få være en del av ferdelsåreprosjektet, og på den måten ha kunnet informere våre tilsluttede organisasjoner og kommet med innspill der det har vært relevant. FNF Troms representerer region Troms i prosjektgruppa og skriver dette innspillet til kommunene i denne regionen for å vise til noen av fordelene vi ser med prosjektet – og oppfordre til at vi får gode planer for friluftslivets ferdelsårer i region Troms!

FNF Troms håper Ferdelsåreprosjektet vil føre til at etablering av nye turstier i vår region ikke blir lagt i områder med mange rødlistearter/naturtyper der dette vil være skadelig, og at det gjøres tilstrekkelige vurderinger etter naturmangfoldloven. Vi vil også understreke at det ikke bare er nye turstier som krever en **vurdering av naturmangfold**, men også eksisterende stier som legger opp til økt ferdsel, gjennom for eksempel skilting og merking, bør vurderes opp mot sårbare arter og naturtyper. Vi ønsker videre at prosjektet skal føre til mer og bedre medvirkning i utvikling og tilrettelegging for friluftsliv i kommunene- og et enda bedre samarbeid mellom **frivillige** og kommunen!

1) Fordeler knyttet til medvirkning ved å ha en plan for ferdelsårene i den enkelte kommune

FNF Troms jobber med å sikre at våre frivillige organisasjoner får anledning til å medvirke i planer og prosesser som angår deres arbeid. De frivillige er en viktig ressurs i vårt samfunn og har en betydelig kunnskap på sine felt, inkludert lokalkunnskap. Friluftsliv er en viktig kilde til folkehelse, rekreasjon,

naturglede og kunnskap om natur for befolkningen. Det er videre et nasjonalt mål å tilrettelegge for friluftsliv for eksempel gjennom etablering av turstier/veger, skilting og merking, kanaliseringssjaker og oppdaterte kart. Prosjektet er en flott mulighet til å implementere satsningen i planarbeidet.

FNF Troms er opptatt av at tilrettelegging for friluftsliv på ulike måter gjøres i nært samarbeid med frivillige organisasjoner i den enkelte kommune. Frivilligheten er ofte en svært viktig bidragsyter og har allerede ansvar i flere kommuner for vedlikehold med mer av turstier og friluftsanlegg, da er det viktig at lag, foreninger og ildsjeler blir involvert på en måte der de kan ivareta egne interesser og innsats, samt bidra med viktig lokalkunnskap.

En Plan for friluftslivets ferdselsårer vil bidra til å organisere, systematisere og involvere ulike aktører for et felles løft for friluftslivet i kommunene i tråd med de nasjonale målene i Meld. St. 18 (2015–2016) *Friluftsliv — Natur som kilde til helse og livskvalitet*.

2) Naturmangfold og sikkerhet i forbindelse med friluftslivets ferdselsårer

Vi ser nå en økt bruk av naturen til friluftsliv og vi vil i det følgende vise til behovet for gode planer for friluftslivets ferdselsårer.

Økt bruk av naturen medfører mer slitasje, behov for flere turstier og andre tilrettelegginger. Samtidig vil klimaendringer gi økt fokus på sikkerhet med hensyn til eksempelvis rasfare, og vi har i tillegg en alvorlig naturmangfoldkrise i verden. **Det er derfor viktig at også friluftslivet ivaretar hensynet til sårbar natur og sikkerhet i sine prosjekter.** Her mener vi en plan for friluftslivets ferdselsårer vil kunne kvalitetssikre disse prosessene og samtidig ivareta både turglede, naturmangfold og sikkerhet i en helhetlig vurdering og planlegging av friluftslivets ferdselsårer i den enkelte kommune. FNF Troms vil gjerne vise til to eksempler vi mener understreker vårt poeng i denne sammenheng:

Konfliktfylt turløype på Vestlandet

Dette eksempelet omhandler en ny, delvis ferdigstilt turveg finansiert delvis av tippemidler i Kinn kommune. Frivillige har lagt ned en stor innsats med turvegen, men opplever nå at fylkesmannen sier stopp og grunnet hensyn til sikkerhet, naturmangfold og inngrep i myr. Prosjektet er godkjent av kommunen. Nedenfor sitat fra artikkelen som omtaler saken:

Rådgjever hjå Fylkesmannen i Vestland, Sigrid Ølmheim, seier inngrepet i naturen er så omfattande at dei har klaga på kommunen sitt byggeløyve.

I området er det registrert brunburkne, som er ein sårbar art av planten bregne. Fylkesmannen trur også det kan vere svarthalespove der, som er ein sterkt truga fugleart i snipefamilien.

Vidare går turvegen utover eit myrområde som lagrar CO₂, skriv Fylkesmannen.

E-post: troms@fnf-nett.no

Adresse: Holtveien 66, Postboks 2284,

Tlf: 951 75 403

Web: www.fnf-nett.no/troms

9269 Tromsø

Org. nr.: 996197786

– Dette er ein turveg som er tre meter brei og ein kilometer lang. Den går i eit nærmast urørt landskap og med fleire raudlista artar, i området er det også skredfare og kulturminne, seier Ølmheim.

https://www.nrk.no/vestland/turloypa-var-nesten-ferdig_-no-seier-staten-nei-1.15028540

FNF Troms tar ikke stilling til kommunens godkjenning og bruker saken som eksempel, men vil gjerne vise til at med en plan for ferdselsårene i kommunen kunne man kanskje funnet en bedre trase for løypa som ikke kom i konflikt med truede arter, myr og med fare for ras, og på den måten unngått utfordringene denne saken illustrerer. Kanskje den fine nærturløypa i saken kunne fått en bedre plassering om de hadde hatt et ferdselsåreprosjekt å støtte seg på!

Rapport fra Naturvernforbundet Møre og Romsdal – «TIPPESTIAR» OG NATURMANGFALDLOVA

Vårt andre eksempel gjelder tippemidler og turveier som i utgangspunktet muliggjør svært flotte prosjekter. Selv om eksemplene vist til i dette innspillet omhandler tippemiddelprosjekter vil vi understreke at budskapet gjelder alle typer prosjekter uavhengig av finansieringsform. Naturvernforbundet i Møre og Romsdal fant i en undersøkelse de har utført at bare **1 av 5 stier var vurdert etter Naturmangfoldloven**. (Se vedlegg 3). Spesielt viktig er disse vurderingene når vi har behov for flere turstier av folkehelsehensyn, samtidig som økningen i bruk av naturen til friluftsliv skjerper kravene til hvor, og hvordan, inngrepene gjøres. FNF Troms mener at turstiprosjekter i like stor grad som andre inngrep må ivareta hensyn til naturverdier på en god måte, og at ferdselsåreprosjektet kan gi mulighet til å jobbe mer helhetlig og grundig med de beste tursti- og turvegprosjektene.

Forum for natur og friluftsliv Troms håper på mange planer for friluftslivets ferdselsårer fremover og ønsker kommunene lykke til med arbeidet – både til de som allerede har startet og de som vurderer oppstart. FNF Troms bistår gjerne i referansegrupper, eller om din kommune ønsker tips om ressurspersoner i ulike lag og foreninger som kan bidra i arbeidet, og vi vil også takke for det arbeidet friluftsrådene legger ned i prosjektet i skrivende stund.

Forum for natur og friluftsliv Troms

Christine Myrseth

Fylkeskoordinator
FNF Troms

E-post: troms@fnf-nett.no

Adresse: Holtveien 66, Postboks 2284,

Tlf: 951 75 403

Web: www.fnf-nett.no/troms

9269 Tromsø

Org. nr.: 996197786

Vedlegg: 3

Kopi:

Styret i FNF Troms

Friluftsrådene i region Troms

Troms og Finnmark Fylkeskommune v/rådgiver Eivind Høstmark Borge

E-post: troms@fnf-nett.no

Adresse: Holtveien 66, Postboks 2284,

Tlf: 951 75 403

Web: www.fnf-nett.no/troms

9269 Tromsø

Org. nr.: 996197786

